प्र नू मंहिष्ठं वृषभस्य वोचं यं पूरवो वृत्रहणं सचन्ते ।
वैश्वानरो दस्युमग्निर्जघन्वाँ अधूनोत्काष्ठा अव शम्बरं भेत् ॥

प्रब्रवीमि तन्महत्त्व माहाभाग्यं वृषभस्य वर्षितुरपां यं पूरवः पूरयितव्या मनुष्या वृत्रहणं मेघहनं सचन्ते सेवन्ते वर्षकामाः । दस्युर्दस्यतेः क्षयार्थादुपदस्यन्त्यस्मिन्नसा उपदासयति कर्माणि । तमग्निर्वैश्वानरो घ्नन्नधूनोदपः काष्ठा अभिनच्छम्बरं मेघम् ॥ अथासावादित्य इति पूर्वे याज्ञिकाः । एषां लोकानां रोहेण सवनानां रोह आम्नातो रोहात्प्रत्यवरोहश्चिकीर्षितस्तामनुकृतिं होताग्निमारुते शस्त्रे वैश्वानरीयेण सूक्तेन प्रतिपद्यते सो ऽ पि न स्तोत्रियमाद्रियेताग्नेयो हि भवति तत आगच्छति मध्यस्थाना देवता रुद्रं च मरुतश्च ततो ऽ ग्निमिहस्थानमत्रैव स्तोत्रियं शंसति । अथापि वैश्वानरीये द्वादशकपालो भवत्येतस्य हि द्वादशविधं कर्म । अथापि ब्राह्मणं भवत्यसौ वा आदित्यो ऽ ग्निर्वैश्वानर इति । अथापि निवित्सौर्यवैश्वानरी भवति । आ यो द्यां भात्या पृथिवीमिति । एष हि द्यावापृथिव्यावाभासयति । अथापि छान्दोमिकं सूक्तं सौर्यवैश्वानरं भवति । दिवि पृष्टो अरोचतेति । एष हि दिवि पृष्टो अरोचतेति । अथापि हविष्पान्तीयं सूक्तं सौर्यवैश्वानरं भवति ॥

अयमेवाग्निर्वैश्वानर इति शाकपूणिर्विश्वानरावित्यप्येते उत्तरे ज्योतिषी वैश्वानरो ऽ यं यत्राभ्यां जायते । कथं त्वयमेताभ्यां जायत इति । यत्र वैद्युतः शरणामभिहन्ति यावदनुपात्तो भवति मध्यमधर्मैव तावद्भवत्युदकेन्धनः शरीरोपशमन उपादीयमान एवायं संपद्यत उदकोपशमनः शरीरदीप्तिः । अथादित्यात् । उदीचि प्रथमसमावृत्त आदित्ये कंसं वा मणिं वा परिमृज्य प्रतिस्वरे यत्र शुष्कगोमयमसंस्पर्शयन्धारयति तत्प्रदीप्यते सो ऽ यमेव संपद्यते । अथाप्याह वैश्वानरो यतते सूर्येणेति । न च पुनरात्मनात्मानं संयतते ऽ न्येनैवान्यः संयतत इत इममादधात्यमुतो ऽ मुष्य रश्मयः प्रादुर्भवन्तीतो ऽ स्यार्चिषस्तयोर्भासोः संसङ्गं दृष्ट्वैवमवक्ष्यत् । अथ यान्येतान्यौत्तमिकानि सूक्तानि भागानि वा सावित्राणि वा सौर्याणि वा पौष्णानि वा वैष्णवानि वा वैश्वदेव्यानि वा तेषु वैश्वानरीयाः प्रवादा अभविष्यन्नादित्यकर्मणा चैनमस्तोष्यन्नित्युदेषीत्यस्तमेषीति विपर्येषीति । आग्नेयेष्वेव हि सूक्तेषु वैश्वानरीयाः प्रवादा भवन्त्यग्निकर्मणा चैनं स्तौतीति वहसीति पचसीति दहसीति ॥

यथो एतद्वर्षकर्मणा क्षेनं स्तौतीत्यस्मिन्नप्येतदुपपद्यते ।